

ปีที่ ๒
ฉบับที่
๑

(มกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๘)

วารสารวิชาการ

ศิลป์ปัตยกรรมวีศาบัน

สก้าศิลป์และวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏแห่งประเทศไทย
กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ศิลป์ปัตยกรรมวีศาบัน

อีสาน

Journal of Isan Arts and Culture

ISSN : 2697-6463

ภาพประกอบ :

www.oknation.nationtv.tv

www.isangate.com

ຈົມກຽງ: ມຣດກຖຸມີປໍລູບພາຂອງຈາວໄທຢື່ອສາຍເໜີຣ

Jawakru: the wisdom of the Khmer Thai people

ຍິສອຫາຮາ ສີຮັກປະກາກ*

Yasothara Siriphapraphagon

* ດຣ., ຮອງຜູ້ຄໍານວຍກາຮັດກຳນົດການສຳນັກງານສຳນັກປົງບັດທີ່ອຣມຈັງຂວັດສຸຣິນທົ່ງ ແຫ່ງທີ່ ๒
ແລະອາຈາරຍີພິເສົາ ນາງວິທາລໍາຍໝາຈຸພາລັງກຽນຮາຊວິທາລໍາຍ ວິທາເບຕສຸຣິນທົ່ງ

บทคัดย่อ

การศึกษา “จามกรุ” มรดกภูมิปัญญาของชาวไทยเชื้อสายเขมร มีวัตถุประสงค์ ๓ ข้อ คือ (๑) เพื่อศึกษาความเชื่อที่มีต่อจามกรุของชาวไทยเชื้อสายเขมร (๒) เพื่อศึกษานวนภาพที่มีต่อจามกรุของชาวไทยเชื้อสายเขมร (๓) เพื่อวิเคราะห์ถึงนวนภาพที่สะท้อนถึงสัมพันธภาพที่ได้จากการมาของจามกรุของชาวไทยเชื้อสายเขมร ผลการศึกษาพบว่า ที่มีความหมายสำคัญ คือ การบังเกิดใหม่ ความกลับมือ ความอึดอัด ความกลัว และความอุตสาหะ ที่มีผลเชิงระบบโครงสร้างสังคมนิยม เป็นสัญลักษณ์แทนร่างกายของมนุษย์ และความอุดมสมบูรณ์ ที่มีผลต่อร่างกายและจิตวิญญาณ นอกจากนี้ยังจะสื่อความหมายลักษณะที่อยู่อาศัย ที่สอดคล้องด้วยวิถีชีวิตอีกด้วย

คำสำคัญ : นวนภาพ, จามกรุ, มรดกภูมิปัญญา, กลุ่มชาวไทยเขมร

Abstract

A study of "Jawakru", the intellectual heritage of Thai Khmer people. There are 3 objectives: (1) To study the beliefs of the Khmer Thai people. (2) To study the image of the Khmer Thai people. (3) To analyze the relative image of the image obtained from the Khmer Thai people. The study found that Which has a significant meaning is being born again Recurrence When analyzing the theory of human science and sociology Will give meaning A group of people who are part of a way of life that has a structural socialist effect. Symbolizes the human body And fertility that affects the body and spirit, it will also convey a characteristic habitat. At the presence of the soul as well

Key words: Image, Jurm kru , Thai heritage, Khmer people

จามกรุ: มรดกภูมิปัญญาของชาวไทยเชื้อสายเขมร

ยโสธรฯ ศิริภาประภากร

บทนำ

กลุ่มชาวไทยเชื้อสายเขมรอาศัยในท้องประเทศไทย ได้เข้ามาอาศัยในดินแดนแถบนี้มาหลายยุคสมัย จากการศึกษาได้ปรากฏว่ากลุ่มชาติพันธุ์ใหญ่ๆ อยู่ ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มชาวไทยเชื้อสายเขมรเป็นกลุ่มใหญ่ในอดีตที่ผ่านมา กลุ่มชาวไทยล้วนและกลุ่มชาวไทยภูย เป็นต้น ตามที่ในประวัติศาสตร์ ความเป็นมาดินแดนแถบนี้เรียกว่าเขมรป่าดง (สุริยา คลังฤทธิ์และคณะ, ๒๕๖๒ : ๕) แถบพื้นที่อาณาเขตอีสานใต้ มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ พิธีกรรม คติ ภาษา และพัฒนาการทางศาสนาใน ๓ รูปแบบ คือ ฝี มาสู่พระมณี อินดู และพระพุทธศาสนา ในดินแดนเดียว ได้รับอิทธิพล บทบาทด้านศาสนา จนสามารถกล่าวได้ว่า มีการผสมผสานกับ ในรูปแบบวิถีแห่ง การพึ่งพา เพราะความเชื่อ พิธีกรรมเหล่านี้ยังเป็นตัวตอบสนองมนุษย์ได้เป็นอย่างดี (สำเริง อินทพุน และคณะ, ๒๕๖๒ : ๓-๔) กลุ่มชนที่เข้ามาอาศัยมีวิถีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย และพึงพิงธรรมชาติ โดยส่วนใหญ่ทำการเกษตรที่ต้องพึ่งน้ำ มีการอยู่เป็นกลุ่มชนแบบระบบพึ่งพาอาศัยกันและมีความสามัคคีกันมาก เมื่อมีการจัดงานมักมีการรวมตัว ให้การช่วยเหลือ ดูแลกัน เป็นอย่างดี และเป็นระบบ นับถือเครื่องถูป ให้ความสำคัญต่อผู้อ้วาโศ และฟังผู้นำ (วน สุวรรณพงษ์และคณะ, ๒๕๖๐ : ๒-๓) และได้รักษาไว้ด้วยธรรมะ ประเพณี ภาษาของตนไว้เป็นอย่างดี

“จามกรุ” เป็นภาษาเขมรท้องถิ่น “จาม” มีความหมายถึง “กระโจม” ที่เป็นส่วนยอด “กรุ” หมายถึง ดวงวิญญาณที่เป็น เทพ เทวดา อารักษ์ หรือ ดวงวิญญาณของบรรพบุรุษ ความหมายโดยรวมหมายถึง สัญลักษณ์ที่เป็นพุ่ม ทรงปลายแหลม เชื่อว่าเป็นที่สถิตของดวงวิญญาณได้จากการเชิญมาประทับอยู่ในสัญลักษณ์นี้ นวافพที่เกิดจากจามกรุ มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ของชาวไทยเชื้อสายเขมร เป็นสิ่งที่มีอยู่เดิม และอยู่ท่ามกลางกลุ่มชนเนื้มนานา ไม่ทราบว่าเกิดขึ้นเมื่อไหร่ และระยะเวลานานเท่าใด จามกรุ กล้ายเป็นนวัตกรรมทางความเชื่อที่มีอยู่มานาน และถูกใช้ในด้านความเชื่อ พิธีกรรม ประเพณี และเครื่องบูชา จนกลายเป็นสัญลักษณ์ที่เป็นอัตลักษณ์ ทางวัฒนธรรมของกลุ่มชนไปในที่สุด ด้วยการให้ความสำคัญ บทบาทของจามกรุ และหน้าที่ที่เกิดขึ้น กับจามกรุ (มงคล แก่นเดียว. ๒๕๔๒ : ๖)

เมื่อวิเคราะห์ทำให้ทราบถึงความรู้ของบรรพบุรุษของชาวไทยเชื้อสายเขมร มีต่อสิ่งหนึ่ง คือ ธรรมชาติ กับสัญลักษณ์แห่งการนำมาเกี่ยวข้อง ที่บ่งบอกที่องค์ประกอบ ขั้นตอน วิธีการทำ กระบวนการทำ รูปแบบ ลวดลาย วัสดุอุปกรณ์ และความหมายที่ทรงคุณค่า ที่มีผลลัพธ์ร่างกายและจิตวิญญาณของมนุษย์ ที่เกี่ยวเนื่องถึงความอุดมสมบูรณ์ ความแข็งแรง ปราศจากโรคภัย ไข้เจ็บ และการเชิญและที่ประทับของดวงวิญญาณ ดังนั้น การศึกษาเรื่องนี้จึงมีมูลเหตุที่น่าสนใจมาก ที่ทำให้เกิด ชุดความรู้ที่สามารถพัฒนาต่อยอดในด้านอื่นๆ อีกมาก many หลากหลายมิติ ดังนั้น การศึกษาเรื่องนี้จึงสร้างความน่าสนใจ ดึงดูด ต่อสิ่งที่มีอยู่ดูไม่ใหญ่โตอะไรแต่ทำไม่ถึงมีอิทธิพลและบทบาทได้อย่าง

มากหมายมาศัล เช่นนี้ เมื่อศึกษาลงลึกไปทำให้ทราบถึงที่มา ส่วนสำคัญ มนต์ชลัง และ ประษญที่ถูกชื่อนอยู่ในสัญลักษณ์ ถึงกล้ายมาเป็นเครื่องมงคล หรือ สัญลักษณ์ศักดิ์สิทธิ์ของชาวไทยเชื้อสายเขมร จึงทำให้ข้าพเจ้าเกิดความสนใจที่จะทำการศึกษาเรื่องราวอันน่าสนใจที่ปรากฏในสัญลักษณ์ศักดิ์สิทธินี้

วัตถุประสงค์การศึกษา

๑. เพื่อศึกษาความเชื่อที่มีต่อจามกรุของชาวไทยเชื้อสายเขมร
๒. เพื่อศึกษาแนวภาพที่มีต่อจามกรุของชาวไทยเชื้อสายเขมร
๓. เพื่อวิเคราะห์ถึงแนวภาพที่สะท้อนถึงสัมพันธ์ภาพที่ได้จากการรวมกรุของชาวไทยเชื้อสายเขมร

ขอบเขตในการศึกษา

ด้านเอกสาร ได้แก่ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นของชาวไทยเชื้อสายเขมร ที่มีความเกี่ยวข้องในด้าน ความเชื่อที่มีต่อจามกรุ กลุ่มชาวยาไทยเชื้อสายเขมร อัตลักษณ์ความจำเพาะที่ปรากฏใน หนังสือประวัติศาสตร์เมืองสุรินทร์ งานวิจัย และบทความทางวิชาการ เป็นต้น

ด้านพื้นที่การศึกษา คือ การศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษาเฉพาะพื้นที่ที่มีความเข้มข้น และได้ใช้จามกรุมาเป็นสัญลักษณ์แทนความหมายและสามารถให้คำอธิบายได้อย่างเข้าใจ คือ (๑) กลุ่มชาวยาไทยเชื้อสายเขมรในจังหวัดสุรินทร์ (๒) กลุ่มชาวยาไทยเชื้อสายเขมรในพื้นที่อำเภอปะโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ด้านกลุ่มประชากร/ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ประษญชาวบ้าน ๕ คน อาจารย์ด้านมนุษย์วิทยา และสังคมวิทยา ๔ คน อาจารย์ด้านพระพุทธศาสนาและประชญา ๒ คน อาจารย์ผู้ทำพิธีกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับสัญลักษณ์จามกรุ ๖ คน พระสงฆ์ระดับพระสังฆาธิการ ๑๒ รูป บุคคลผู้รับขันรัตน์แบบเขมรโบราณ ๑๒ คน บุคคลที่ร่วมเรียนพระเวทแบบเขมร ๔ คน ผู้เจ็บป่วยที่หายด้วยการบูชาจามกรุ หรือ นำจามกรุมาเป็นส่วนหนึ่งในการบูชาแบบเขมร ๕ คน รวมทั้งสิ้น ๕๐ รูป/คน

กระบวนการขั้นตอนการศึกษาและปัญหาที่พบ

๑. การเข้าถึงข้อมูลมีความยากต่อการใช้เกณฑ์ในการพิจารณา เพราะกลุ่มที่ให้ข้อมูลมักเป็นผู้ที่ได้รับช่วงต่อและไม่ได้มีความรู้ความเข้าใจพอสมควร แม้ทрабก็จะเป็นการพูดตามความเชื่อที่มีต่ออาจารย์ หรือ สิ่งเหล่านี้ธรรมชาติ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงใช้กระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล ดังนี้

๒. การศึกษาครั้งนี้ ได้ใช้กระบวนการ ที่มีขั้นตอนการศึกษาดังนี้ (๒.๑) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (๒.๒) ด้วยการเข้าร่วมในพิธีกรรมที่มีการจัดขึ้น (๒.๓) ใช้การจดบันทึก ด้วยการใช้เครื่องมือ ได้แก่ สมุดบันทึก เครื่องบันทึกเสียง และการทดสอบความที่สำคัญที่มีความเกี่ยวข้องกับความเชื่อที่มีต่อจามกรุของชาวไทยเชื้อสายเขมร

๓. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาจนกว่าเสร็จสิ้นและนำมาเสนอข้อมูลต่อสาธารณะ คือ (๓.๑) ตั้งประเด็น ที่มีต่อจัมกรุว่าคืออะไร มีความสำคัญอย่างไร สื่อถึงอะไร และเป็นสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้อง กันอะไร มีบทบาทและอิทธิพลในด้านใด และมีความเกี่ยวข้องอย่างไรกับกลุ่มนชนชาวไทยเชื้อสายเขมรนี้ (๓.๒) การสำรวจพื้นที่ที่ต้องสร้างความเข้าใจกับกลุ่มนชน / กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (๓.๓) การสัมภาษณ์แบบ เชิงลึก และการเข้าร่วมกับพิธีกรรมความเชื่อที่ถูกจัดขึ้น เพื่อสร้างความเข้าใจในระบบสัมพันธ์ภาพ ที่ปรากฏอยู่ต่อจัมกรุ และ องค์รวมที่เกิดขึ้นในบรรยายกาศนั้น ทั้งเข้าสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ประชญชาวบ้าน อาจารย์ ที่มีความเข้าใจและทราบที่มา ความสำคัญ บทบาท ของจัมกรุ (๓.๔) ใช้เวลาในการถอดเทปและเรียบเรียงข้อมูล และการตรวจสอบข้อมูลว่ามีความถูกต้องเที่ยง ตรงอีกครั้งจากกลุ่มนักวิชาการ และกลุ่มผู้มีความเข้าใจโดยการประเมินข้อมูลจากการนำเสนอ ที่เป็นลักษณะ (โพกสกรุป มีจำนวน ๑๕ รูปคง) (๓.๕) เมื่อเรียบร้อยตามประเด็นที่ศึกษาแล้วจึง นำมาสู่กระบวนการเผยแพร่ เพื่อให้เป็นข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาต่อไป

ผลการศึกษาพบว่า

๑. ความเชื่อที่มีต่อจัมกรุของชาวไทยเชื้อสายเขมร

๑.๑ ความหมายของจัมกรุ คำว่า “จัมกรุ” อธิบายและให้ความหมายได้ดังนี้ “จุม” แปลว่า มีลักษณะเป็น กระโจม ยอด สูง สุด ส่วนที่สูง “กรุ” อธิบายและให้ความหมายได้ ดังนี้ ที่ใช้เรียก ผู้ที่ให้ความเคารพที่เป็นบุคคลที่มีบทบาทหน้าที่ในการสอน ให้คำแนะนำ ให้ความรู้ ให้วิชา ให้โอกาส ทั้งยังมีชีวิตอยู่และตายไปแล้วก็ตาม หรือแม้นอาจใช้เรียกแทน เทพ เทวดา ดวงวิญญาณของบรรพบุรุษ ในที่นี้ได้มีการศึกษาและทำความเข้าใจว่า จัมกรุเป็นที่สิงสถิตของดวงวิญญาณและ อำนาจคุณวิเศษ ทั้งยังเป็นเครื่องบูชาครุบำรุง อาจารย์ไปพร้อมกันด้วย

๑.๒ ความเชื่อที่มีต่อจัมกรุ ในฐานะเครื่องบูชา ความเชื่อ ของชาวไทยเชื้อสายเขมรจะ ใช้เป็นเครื่องบูชาที่เชื่อว่าเป็นของสูงและเป็นสัญลักษณ์แทนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ภายในจะประกอบด้วย ใบไม้ มงคล ไม้มงคล เทียน น้ำหอม หรือ กระเจ้า แบ่งฝุ่น ซึ่งแสดงถึงการบูชาในสิ่งที่ตนให้ความเคารพด้วย นั้นเอง

๑.๓ ความเชื่อที่มีต่อจัมกรุ ในฐานะสิ่งแทนอำนาจเหนือธรรมชาติและวิญญาณ จากการศึกษาวิเคราะห์ กลุ่มนี้ได้สร้างความเข้าใจที่ตนมีต่ออำนาจเหนือธรรมชาติ และวิญญาณกับ ด้านนำวัสดุอุปกรณ์ที่ได้จากธรรมชาตินั้นมาประกอบกันและได้กล่าวเป็นสิ่งที่มีความหมายในเชิงความ เป็นมงคล ความดงาม ความสมบูรณ์และหมายความว่าเป็นสัญลักษณ์ที่มีความหมายในเชิงความ

เป็นมงคล ความดงาม ความสมบูรณ์และหมายความว่าเป็นสัญลักษณ์ที่มีความหมายในเชิงความ

เป็นมงคล ความดงาม ความสมบูรณ์และหมายความว่าเป็นสัญลักษณ์ที่มีความหมายในเชิงความ

๑.๔ ความเชื่อที่มีต่อจัมกรุ ในฐานะสิ่งเสมือน สถานที่สิงสถิต ได้แก่ ปราสาท วิหาร บ้าน สัญลักษณ์ได้กล่าวเป็นพื้นที่สำคัญ ที่ใช้ในการอาศัย และประทับในฐานะวิญญาณ

๑.๕ ความเชื่อที่มีต่อจัมกรุ ในฐานะสัญลักษณ์แทนสิ่งที่เคราพบูชา อาทิ ความอุดม

สมบูรณ์ ที่มีต่อวิถีชีวิต ร่างกาย และจิตวิญญาณ

๑.๖ ความเชื่อที่มีต่อจาม ในฐานะแทนร่างกายและความเจ็บป่วย ได้แก่ ผู้ที่เจ็บป่วยด้วยโรค จากการวิเคราะห์ได้ทราบถึงความหมายและที่มาของความเชื่อ คือ ลักษณะผู้ป่วย ๕ ลักษณะ ที่ได้ลงเก็บสัมภาษณ์ ถึงการหายจาก อาการป่วย ด้วย เข้าสู่พิธีกรรม จัดบูชาจามกรุ ดังนี้

๑.๖.๑ ป่วย ด้วยอาการ เจ็บไข้มาเป็นเวลานาน รับการรักษาที่โรงพยาบาล นอนรักษาตัวมา ๑ เดือน ไม่ดีขึ้น หมอยังให้กลับบ้าน ชุมชนกลุ่มนี้ ได้จัดพิธี แต่งของรักษา เทวดาที่รักษาร่างกาย ตามความเชื่อ อาการดังกล่าวกลับหายขาด ปกติมาจนถึงปัจจุบัน

๑.๖.๒ ป่วย ด้วยอาการ เป็นบ้า ไม่รู้สติตนเอง ซกต่อยดันไม้ นั่งตกแผลเป็นวันพุธไม่รู้เรื่อง พ่อแม่รู้ข่าว จึงได้ทำตามความเชื่อแบบดั้งเดิม จัดพิธีบูชาจามกรุ ของรักษา อาการดังกล่าว ค่อยๆ หาย สุดท้ายกลับมาปกติเหมือนเดิม จากการสัมภาษณ์ ว่า ตอนเป็นไม่รู้เรื่องเลย ว่าตนเป็นอะไร

๑.๖.๓ ป่วย ด้วยอาการปวดศีรษะอย่างรุนแรง ไปหาหมอแล้วแต้ม่ำหาย ทางบ้านทำพิธีแต่งครุ อาการดังกล่าวก็หายลงโดยไม่ต้องใช้ยาเลย

๑.๖.๔ ป่วย ด้วยอาการเจ็บตา อายุรุนแรง ไปหาหมอตรวจ ได้ผลว่า ปกติ ไม่มีอะไร แต่ผู้ที่ป่วย ไม่สามารถมองเห็นและเจ็บปวดมาก เนื่องจากบ้าน ทางบ้านทำพิธีบูชาจามกรุ แต่งครุให้ตามความเชื่อ อาการดังกล่าว ก็หายลงโดยไม่ต้องใช้ยาเลย

๑.๖.๕ ป่วย ด้วยอาการพูดไม่รู้เรื่อง หลง ลืม ไม่รู้สึกตัว เมื่อทำพิธีบูชาจามกรุ อาการหลงลืม ดีขึ้นกลายเป็นปกติ

จากการศึกษานี้ ไม่ได้หมายเพมาร่วมกับคนอื่นๆ ที่ป่วยแล้วบูชาจามแล้วจะหายเสมอไป แต่ กรณีที่ศึกษาจากตัวผู้มีประสบการณ์ ได้เป็นกรณีเพียงการศึกษาหน่วยย่อย (กรณีศึกษา) เท่านั้นที่ใช้เป็นการศึกษาในเรื่องนี้ เป็นที่มาของชนกลุ่มนี้ ที่มีต่อ จามกรุ เป็นฐานคติทางความเชื่อ นาแท้โบราณ

๒. นราภพที่มีต่อจามกรุของชาวไทยเชื้อสายเขมร

๒.๑ รูปแบบที่คงไว้มาแต่เดิม จามกรุ การคงในรูปแบบดั้งเดิม ได้แก่ รูปทรง วัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ใบไม้ที่นำมาที่มีความหมาย ที่มา และยังรักษาไว้แต่เดิม แม่นยุคปัจจุบันได้นำกระดาษมาทำแบบทันสมัยมากขึ้น เพื่อเพิ่มมูลค่า และด้วยวัสดุอุปกรณ์ที่หายากมากขึ้น แต่ คนยุคใหม่ก็ยังคงชอบแบบเดิมมากกว่า (สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร หอมหวาน บาระภา, ๒๐ เมษายน ๒๕๖๓)

๒.๒ การประดิษฐ์ที่คงไว้อย่างแบบดั้งเดิม ได้แก่ การหัวนในการทำจามกรุ เพราะยังเชื่ออยู่ว่า วัน ข้างขึ้น ยังมีผลต่อการประดิษฐ์สิ่งของที่เชื่อว่าจะมีความศักดิ์สิทธิ์และให้ผลด้านความพางสุกและความโชคดี ดังนั้นมีอิทธิพลต่อการประดิษฐ์สิ่งของที่ยังรักษาอยู่นั้นยังมีผลทางด้านจิตใจอย่างมาก ดังนั้น เมื่อยังรักษาไว้แบบโบราณ ให้ความสำคัญต่อสิ่งที่กำลังทำนี้ จะให้ผลต่อผู้รับสิ่งของหรือต้องการบูชาจามกรุมากกว่าที่จะไปซื้อตามตลาดที่ทำขึ้นมาเองโดยไม่ให้ความสำคัญ เท่าที่ควรจะเป็น (สัมภาษณ์ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร ประยูร แสงสี, ๒๐ เมษายน ๒๕๖๓)

๒.๓ ความหมายที่ครอบคลุม ร่างกาย สุขภาพ ชีวิต และร่างกาย ได้แก่ จามกรุได้เป็นตัวกำหนดอายุ ธาตุ ๔ คือ ดิน น้ำ ลม ไฟ ขันธ์ ๕ รูป เวทนา สัญญา สังหาร วิญญาณ และได้กำหนดวิถีกลุ่มชาวไทยเชื้อสายเขมร ไว้ในลักษณะสัมพันธภาพระหว่างมนุษย์ กับมนุษย์ มนุษย์กับอำนาจ วิญญาณและเทพเจ้า มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ (Yasothara S.๒๐๑๗)

๒.๔ ความเชื่อกับบรรพบุรุษคติเดิมที่ยังคงอยู่ ได้แก่ คติที่มีต่อสิ่งที่น่าเป็นไปได้ วิเคราะห์ สมมุติฐานการเกิดโรค และ วิถีการรักษาสุขภาพแบบองค์รวม วิเคราะห์ด้านความเชื่อที่มีต่ออำนาจสิ่งที่ไม่มองไม่เห็น แต่เชื่อในการมีอยู่ในรูปแบบสัญลักษณ์ และความหมายที่ปรากฏ (สัมภาษณ์ รศ.ดร.พระไสวภพ พัฒนาบัณฑิต)

๒.๕ พิธีกรรมที่ยังดำรงอยู่ และจามกรุเป็นส่วนหนึ่งที่เป็นเอกภาพ ได้แก่ การรำมาใช้ในพิธีกรรม (rite) พิธีโ杰ломะມ៉ាត พิธีเลียงกรូ พิธีខេងគ្រូបុរាណ แต่รับគ្រូเข้ามาอยู่ด้วย หรือ แม้นแต่ผู้ร่วมเรียนวิชาอาคม ก้มมักแต่งគ្រូ ที่มีสัญลักษณ์การนำมาใช้บูชาและให้ความเคาระ (สุริยา คลังฤทธิ์, ๒๕๖๐) เป็นต้น

๒.๖ จามกรุกับสัมพันธภาพต่อกลุ่มชน ได้แก่ จากการศึกษากลุ่มชาวไทยเชื้อสายเขมร มักให้คำตอบในด้านความสัมพันธ์ที่ครอบองค์ประกอบ และเป็นคุณค่าต่อการศึกษา และพัฒนาในมิติอื่นๆ ได้ และตรงกับความจริงของชนกลุ่มนี้ที่จะให้ความสำคัญต่อจามกรุ และบทบาทที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรม และการรักษา หรือ แม้นจะเป็นการบูชาที่เกี่ยวกับเครื่องบูชาจามกรุเป็นส่วนหนึ่งที่มีต่อสัมพันธภาพนี้ (สัมภาษณ์นายอึบ อินทยุ, ๒๐ เมษาายน ๒๕๖๑)

๒.๗ วัฒนธรรม ประเพณีที่ยังสอดคล้องและเป็นตัวรองรับที่มีต่อ ความหมาย ความสำคัญ คุณค่า และวิญญาณ

๒.๘ จามกรุกับรูปแบบให้ความหมายที่เป็นอมตะ ที่สร้างความมีเหตุผล ที่สร้างเงื่อนไขที่มีต่อความเชื่อ ในพลังเหนือธรรมชาติ และดวงวิญญาณ เป็นต้น

๓. วิเคราะห์ภาพที่สะท้อนของจามกรุที่มีต่อชาวไทยเชื้อสายเขมร

๓.๑ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของจามกรุ ที่มีต่อระบบเชิงโครงสร้างสัมพันธภาพ คือ จามกรุ มีความสัมพันธ์ในฐานะสิ่งแวด ระหว่างมนุษย์ กับมนุษย์ (The relationship between humans and humans) มีความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับร่างกายในเชิงระบบภายใน (The relationship between humans and the internal body) มีความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแบบพึ่งพาอาศัย (The relationship between humans and nature and the environment) มีความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับดวงวิญญาณและอำนาจเหนือธรรมชาติ (The relationship between humans and spirits and supernatural powers) มีความสัมพันธ์ ระหว่างมนุษย์กับเทพเจ้า และสรวงสรรค์กับที่อาศัย (The relationship between humans and gods And the heavens and the dwelling place) ในเชิงระบบโครงสร้างนี้เองจึงเป็นที่มาของนวนภพ (Imagoe) ที่อธิบายสิ่งที่มีอยู่เดิมและเมื่อถูกปรัชญาอกร징ทราบความหมายที่รับรู้ถึงความหมายเชิงสัญลักษณ์ทุกองค์ประกอบที่ปรากฏ

๓.๒ บทบาทของจัมกรู ที่มีผลต่อร่างกายมนุษย์ในด้านการบำบัดรักษาสุขภาพทางจิตวิญญาณ ในการศึกษาได้ทราบถึง สัมพันธ์ภาพ ที่บ่งบอกถึง โครงสร้างด้านร่างกาย (Body) และจิตวิญญาณของมนุษย์ (Soul) ที่อาศัยอำนาจและพลังทางบวกที่เกิดจาก คติ พระเจ้า และ ดวงวิญญาณในการรักษาคุ้มครอง ดูแล และเป็นส่วนในการเสริมพลังทางบวกเพื่อสุขภาพทางกายให้สมดุล กับจิตใจ (ยโสธรฯ ศิริภาประภากรณ์, ๒๕๖๒ : ๖-๗) เป็นต้น ดังนั้นมีเอกสารล่าวถึง ด้านบทบาท ของ จัมกรู ในด้านนี้เปรียบเสมือน เทพเจ้าผู้รักษาชีวิตและร่างกาย (กรุดำเนิด) ได้มีบทบาทต่อวิถีชีวิตของ ชาวไทยเชื้อสายเขมร ที่ยึดถืออยู่ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

๓.๓ จัมกรู แสดงถึงสัญลักษณ์บางอย่างที่ถูกกำหนดขึ้นมาเพื่อให้เป็นสื่อกลาง

ภาพ จัมกรูแบบชาวไทยเชื้อสายเขมร ที่นำใบตาลฉะลุลายและนำมาซ่อนๆกันสวยงาม, ๑๙ เมษายน ๒๕๖๓.

จัมกรู เป็นสิ่งประดิษฐ์จากใบตาลในสมัยโบราณรุ่ง ๘๐-๙๕ ปี กล่าวว่าการทำจัมกรูต้องนำใบตาลมาทำการฉะลุลายส่วนมากที่ทำสมัยนั้นมักเป็นสูญเสียผู้แก่ ประชาชนชาวบ้าน ที่ชุมชนให้การนับถือ และท่านเหล่านั้นก็มีความเคารพและเข้าใจเรื่องการทำจัมกรูดี และผู้ทำจัมกรูได้นั้น ต้องเป็นหมอดหรือ อาจารย์และต้องเป็นที่ยอมรับนับของชุมชนด้วย ด้วยเหตุผล จากการศึกษาพบว่า การทำจัมกรู รูนั้นต้องมีการยกครูเพื่อให้ทำ และคนที่ให้ทำต้องได้รับการจากอาจารย์ที่มีความสามารถสื่อสารกับ ดวงวิญญาณได้และต้องมีความจำเป็นในการจัดทำจัมกรูทั้งนี้อาจเกิดจากการที่ต้องนำไปประกอบพิธี บุชาครู หรือ ความเจ็บป่วยทางร่างกาย ความสำคัญของการทำ และกระบวนการ ขั้นตอนที่สำคัญ

จากการวิเคราะห์ได้ ๓ ความสำคัญในกระบวนการนี้ได้แก่ ไม่ที่จะนำมาทำจามกรู มักนำไม้มงคล ที่มีความหมาย ส่วนมากมักใช้ไม้ทองหลาง เพราะมีผลในด้านคุ้มครอง รักษา และรักษาผู้เจ็บป่วย และเชื่อว่าเทพาชอบไม้มงคลนี้มาก เพราะถือเป็นไม้ศักดิ์สิทธิ์โดยไม่ต้องปลูกเสกเลย ใบดาลและเครื่องมือ และการกำหนดอายุผู้ที่ทำให้ เช่น ๓๔ ปี ๔๒ ปี จะใช้หลักที่บักลงในจามกรูตามจำนวนอายุคนนั้น และนำไปลำดวน ม้วนๆและสอดลงในไม้ที่ปักไว้ตามอายุ สุดท้ายคือ เลือกวันที่จะทำ โดยมาก มักใช้วันมงคล ข้างขึ้นเป็นหลักคู่ เพราะต้องทำการจัดพิธีกรรมซึ่ง กำหนดวันในการจัดพิธีมักใช้วันมงคลเป็นฐานในการจัดพิธีกรรมต่างๆ ของวัฒนธรรมของชาวไทยเชื้อสายเขมร การกำหนดค่าครุน้ำ จดทะเบียน ๖ บาท และปรับมาเป็น ๒๕ บาท ดอกไม้ ๑ คู่ สีขาวและ เทียนขาว ๑ คู่ในกระบวนการนี้

๓.๔ วิเคราะห์จามกรูกับการสืบความหมาย จามกรู ถือได้ว่ามีบทบาทต่อมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย มีความสัมพันธ์กับความเชื่อในส่วนของร่างกาย เชื่อว่าจามกรูวิญญาณสามารถสิงสถิตได้ เชื่อว่าเป็นที่ประทับ อาศัยด้วย จามกรูหลายส่วนที่วิเคราะห์ถึงสัดส่วนของร่างกาย

ภาพ จามกรูที่ใช้สืบความหมายแทนร่างกายมนุษย์ , ภาพร่างกายมนุษย์ที่มีส่วนสัมพันธ์

ตั้งแต่ส่วน หัว แขน ขา ร่างกายจำเป็นต้องสมบูรณ์ ตั้งแต่เกิดการดำเนินชีวิตและอายุยืนชาระหว่างประเทศ เช่น ประเทศไทย เชื่อว่าจามกรูคือเครื่องแทนชีวิต วิญญาณ เทวดา สรรษาร์ รวมกันคือ จามกรู เป็นเครื่องบูชาที่ถือว่าเป็นตัวเชื่อมต่อ สื่อสาร อำนาจบางอย่างให้แมรักษษา คุ้มครอง ดูแล ป้องกัน และเป็นประดุจตัวแทนของชีวิตร่างกายตนเอง ดังนั้น เบรียบได้ว่า จามกรู เป็นได้ในสัญลักษณ์ศักดิ์สิทธิ์ที่สามารถเชื่อมต่อ อำนาจบางอย่างได้ และเป็นที่สักดิ์ของวิญญาณได้ ผู้บูชา จามกรู ยอมเกิดความพากเพียบ สมบูรณ์ แข็งแรงและปลอดภัย จึงมีความสำคัญบนพื้นฐานคติความเชื่อที่มีต่ออำนาจเหนือธรรมชาติ และเป็นสัญลักษณ์ที่สามารถเชื่อมต่ออำนาจเหล่านั้นได้ (ยโสธรรา ศิริภาประภากร, ๒๕๖๒)

๓.๕ ลักษณะของจามกรุ จาม หมายถึง กระโจม ส่วนอยู่บนสุด ส่วนยอด เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงสิ่งที่ตนให้ความเคารพบุชาสูงสุด ตามความเชื่อของ ชาวไทยเขมร มีความว่า จาม เป็นของสูง และมีความอิทธิพล ต่อมนุษย์ ตั้งแต่เกิดจนตาย (ยโสธราร ศิริภาประภากร, ๒๕๖๑:๓) มีผลกระทบต่อ สุขภาพในทางร่างกาย ของมนุษย์ทั้งร่างกายและจิตใจ ฐานคติของชาวไทยเขมร เชื่อและรู้ดีว่า จามกรุ เป็นสัญลักษณ์ศักดิ์สิทธิ์เป็นที่สักติ ประทับของดวงวิญญาณศักดิ์สิทธิ์ ที่สามารถให้คุณและโทษได้

ภาพ ปราสาทขอม ตามศาส nanoprapham นี้จะให้ความสำคัญว่าเป็นที่ประทับของเทพเจ้า และผู้มีบุญ และ ใบatal ที่ฉะลุลายที่ใช้แทน บานประดุ ๔ ทิศ, ๑๙ เมษายน ๒๕๖๓

สัญลักษณ์ของ จามกรุ มีลักษณะเหมือนคล้ายปราสาท เช่นว่า เป็นส่วนย่อของ เทวสถาน ให้ มาเป็นที่ประทับของวิญญาณศักดิ์สิทธิ์ ที่ต้องประกอบด้วย ใบatal ที่ฉะลุเป็นลวดลาย ๔ ใน ใบคำดวน แก่นของจามกรุนี้จะแยกจากต้นของหลัง หรือแก่นของนุน ร้มแดง ด้วยสีขาว หรือแดง ลูกหมากแห้ง รูป เทียน อาจมี งก หรือ ปลา ติดไว้บนยอดจามกรุ แสดงถึงการถวายการบุชาผู้มีบุญ ถวายเป็นเครื่อง บุชา ภายในบรรจุด้วยเครื่องบุชา เช่น ในคำดวนตามจำนวนอายุ ผู้ที่จะบุชา มาก พลุ น้ำหม้อ แบ่ง กระจาย หรือ เพื่อถวายแด่เทพเจ้า ดวงวิญญาณ

จามกรุ ได้แสดงถึง สัญลักษณ์ในเรื่อง รูปร่างหน้าตา ที่สัมพันธ์กับร่างกายมนุษย์ และสะท้อนไป ถึงจิตใจ ภายใน ที่อาจกล่าวได้ถึงความดงดาม ของหน้าตามนุษย์ ความสะอาด สมบูรณ์ แข็งแรง และ เปิกบาน ที่ร่างกายจำต้องมีซึ่งเป็นผลลัพธ์ที่ได้ถึงผู้ที่นับถือบุชา มีความปรารถนาที่ให้ร่างกายจิตใจ มีความสมบูรณ์ ดังนั้นผู้ที่ไม่สบายหรือภาวะร่างกายไม่สมดุลตัวยกเวชต่างๆ กัน จะประกอบด้วยบุชา จามกรุ ที่มีบทบาทในเรื่อง สุขภาพของผู้บุชา อันเกิดจากสาเหตุที่เชื่อว่าเป็นการทำผิดระบบทางความ เชื่อ จริต ข้อประพฤติบางอย่าง ดังนั้น ที่ว่ามนุษย์ย่อมประณานรูปร่างที่ดงดาม หน้าตาที่ผ่องใส ร่างกายที่สมบูรณ์ แข็งแรงจิตใจที่เป็นสุขและเปิกบาน เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่า จิตใจกับร่างกาย

ต้องสัมพันธ์ภาพกับนึงจะเป็นสุขได้ สิ่งเหล่านี้เป็นผลสะท้อนมาจากการเชื่อที่มีต่อวิญญาณผู้รักษา ร่างกาย กับร่างกายของมนุษย์ ที่เชื่อในสัมพันธ์กันโดยอาศัย คติความเชื่อและการประกอบพิธีบูชา จัมกรู ในกรณีที่เกิดสماชิกในครอบครัวเจ็บป่วย โดยหาสาเหตุทาง การแพทย์สมัยใหม่ไม่พบเชื่อว่า เป็นอำนาจเหนือธรรมชาติเป็นผู้กระทำ หรือถูกไส้ยาตราตรีกระทำพิสด ด้วยเหตุผลบางประการ เป็นต้น

จากการศึกษา เรื่อง นราภพ ที่มีต่อจัมกรูมรดกภมีปัญญาของชาวไทยเชื้อสายเขมร สามารถ วิเคราะห์ถึง นราภพที่ห้อนออกลีบความสำคัญ ของคุณค่าทางความหมาย คือ การบังเกิดใหม่ ความ กลับมีอีก เมื่อวิเคราะห์ถึงทฤษฎีมนุษย์วิทยาและสังคมวิทยา จะให้ความหมายในเชิง กลุ่มชนที่นำ มาเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตที่มีผลเชิงระบบโครงสร้างสังคมนิยม การบังเกิดใหม่จากคำว่า “นราภพ” อาจตีความได้หลายด้าน มุ่นมอง มิติ แต่ใจความสำคัญย่อมผ่านวัฒนธรรมกลุ่มชนที่นำมาใช้ใหม่ ทั้งในด้านภมีปัญญาการตอกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น และการนำมาเพิ่มมูลค่าและบูรณาการในฐานะเป็น ทรัพยากรที่มีอยู่เดิม จากการศึกษาวิเคราะห์ ได้ผลของการศึกษา ดังนี้

๑. จัมกรู สืบทอดอัตภาพของ ร่างกาย ธาตุ ๔ ขั้นร ๕ กับการกำหนดอายุ การนำกลับมา ใช้ในรูปแบบสิ่งแทนความหมายเป็นตัวกำหนดให้เกิดคุณค่าทางจิตวิญญาณที่เป็นชุดความรู้ องค์รวม ด้านสุขภาพที่ประกอบด้วย กาย+จิต +ความสมดุล สืบสานสิ่งมีชีวิตหรือ ต้นเหตุของจุดกำเนิดชีวิต ได้แก่ ธาตุ ๔ คือ ดิน น้ำ ลม ไฟ และที่ตั้งของสิ่งมีชีวิต ขั้นร ๕ คือ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ซึ่งสามารถอธิบายถึงดุลทางกายภาพและจิตภาพ เป็นความสัมพันธ์ภาระระหว่าง จัมกรู กับสิ่งที่ปราက្ប อยู่หรือสิ่งที่ข้อนอยู่ กับการให้ความหมายที่มีคุณค่าและอิทธิพลทางด้านจิต และมนุษย์ของชนกลุ่ม ที่เกิดการยอมรับตาม นราภพ (สัมภาษณ์พระสำเริง โกวิโต, ๑๙ เมษายน ๒๕๖๓)

๒. จัมกรู สามารถเป็นสื่อ ปรัชญา คำสอน ตามสัญลักษณ์ที่เกี่ยวพันกัน ในทางอัตภาพ ร่างกาย จัมกรู แสดงได้อีกมิติหนึ่ง คือ ประดุจว่าร่ายกายที่สมบูรณ์แบบพร้อมแข็งแรงสมบูรณ์ นราภพที่ให้ความหมายว่า การบังเกิดใหม่ จากบทวิเคราะห์ความหมายด้านปรัชญาคำสอน ที่ได้ จากจัมกรู ที่มีความเกี่ยวพันที่สามารถให้ความหมายความสมบูรณ์ด้านร่างกาย (ยโสธรรา ศิริภา ประภากร, ๒๕๖๓)

๓. จัมกรู ได้เป็นสิ่งที่กำหนดอายุ การประดับเครื่องบูชาในจัมกรูจะประกอบด้วยใบลำ丹 ตามจำนวน อายุ ของผู้บูชา ผู้ป่วยเจ็บแสดง สัญลักษณ์ในด้านการกำหนดอายุผู้บูชา ผู้เจ็บป่วยด้วย นราภพที่ให้ความหมายว่า การบังเกิดใหม่ หรือความหมายใหม่ กับสิ่งที่มีอยู่เดิม ของเดิมจึงถูกนำมา เป็นสิ่งเหมือน หรือ สิ่งแทนที่สามารถมาเป็นตัวเสริมทางจิตวิญญาณและเป็นเครื่องบูชาที่นำสิ่งใดๆ ให้เป็นรูปแบบอื่นๆได้ เช่น การกำหนดสีประจำวันเกิด การบูรณาการการสีหลัก สี และการจัดกิจกรรมบูชา และสามารถส่วนบนฐานวิชาการได้เพื่อพัฒนาต่อยอดต่อไป (สัมภาษณ์ พระครูโสภณธรรมรังสี, ๑๙ เมษายน ๒๕๖๓)

๔. จัมกรู ได้เป็นเครื่องสื่อถึง โลก สารรค วิญญาณ เป็นที่อยู่ของมนุษย์และสิ่งมีชีวิตทั้งปวง จัมกรูได้ถูกถ่ายเป็นสัญลักษณ์แห่งการสื่อสารอีกมิติหนึ่งที่ระบุว่ามนุษย์ไปหาวิญญาณที่สถิตอยู่บน

สรรค์ นવภาพที่ให้ความหมายว่า การบังเกิดใหม่ หรือความหมายใหม่ กับสิ่งที่เป็นอยู่เดิม ลักษณะเดิมที่ให้ความหมายที่ยิ่งใหญ่ สร้างความน่าสนใจระหว่างความสัมพันธ์ภาพอกกว้างไปถึงระบบจกรวาลเป็นต้น

๕. สรรค์ จามกรุ เป็นสัญลักษณ์ของสรรค์ เพราะเป็นประดุจ เหมือน ปราสาท เจดี วิมาน บ้าน และที่ประทับของผู้มีบุญ นวภาพ กับการนำมาใช้ในการให้ความหมาย ที่สำคัญ เพื่อ สื่อความหมายที่มีอยู่ จากการวิเคราะห์ระบบเชิงโครงสร้าง ความสัมพันธ์ที่มีอยู่ระหว่าง สิ่งที่มีอยู่ (จามกรุ) กับ การตีความหมาย ที่ได้จากพิธีกรรมสื่อสารวิญญาณ และกระบวนการเชิญวิญญาณขึ้น ทั้งครูหรือที่บูชาเพื่อประทับ การศึกษาวิเคราะห์นี้จึงได้มา จากชุดความรู้ที่มีอยู่ จึงสามารถให้ความหมายที่สำคัญนี้ออกมานะ

สรุป

จัมกรุถือเป็นบรรดกภูมิปัญญาของชาวไทยเชื้อสายเขมร สามารถอธิบายถึงความหมายสำคัญ คือ การบังเกิดใหม่ ความกลับมีอีก เมื่อวิเคราะห์ถึงทฤษฎีมนุษย์วิทยาและสังคมวิทยา จะให้ความหมายในเชิง กลุ่มชนที่นำมาเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตที่มีผลเชิงระบบโครงสร้างสังคมนิยม ตีความได้หมายด้านได้หลาย มุมมอง หลายมิติ และใจความสำคัญย่อมผ่านวัฒนธรรมกลุ่มชนที่นำมาใช้ใหม่ ด้านภูมิปัญญาของชาวยิวที่มีผลเชิงวัฒนธรรมท้องถิ่น และการนำมายังภูมิปัญญาค่าและบูรณาการในฐานะ เป็นทรัพยากรที่มีอยู่เดิม “จัมกรุ” เป็นบรรดกภูมิปัญญาของชาวไทยเชื้อสายเขมร เป็นสัญลักษณ์แทน ความหมาย ในเชิงปรัชญาที่สำคัญ แทนอำนาจเหนือธรรมชาติและดวงวิญญาณ ทั้งเป็นสัญลักษณ์แทน ร่างกายของมนุษย์ และความอุดมสมบูรณ์ที่มีผลต่อร่างกายและจิตวิญญาณ กับเป็นสัญลักษณ์แทน การบูชา “จัมกรุ” ถ้ามองไปในด้านหน้าที่และบทบาท อาจให้ความหมายในด้าน จะสื่อความหมาย ทางลักษณะที่อยู่อาศัย ที่สักดิของดวงวิญญาณ ตามความเชื่อของชาวไทยเชื้อสายเขมร จะให้ความ สำคัญ และยังรักษา สืบทอดจนมาถึงปัจจุบัน ดังนั้นระยะเวลาอันนานนี้เป็นนาฬิกาของสิ่งที่มีและ กำลังเป็นอยู่ที่ยังปราศจากเป็นสิ่งใหม่ตามยุคสมัยได้เรื่อยไป โดยอาศัยสิ่งที่มีอยู่เดิมเป็นฐานในการพัฒนา ต่อยอด จนกลายมาเป็นบรรดกภูมิปัญญาอันทรงคุณค่าและสร้างความสำคัญให้สิ่งที่มีอยู่เกิดประโยชน์ ในเชิง การศึกษา อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ปรัชญาต่อการให้ความหมาย และวิถีความเชื่อ ที่ยังคงอยู่ ของกลุ่มชาวไทยเชื้อสายเขมร “จัมกรุ” สัญลักษณ์ในการเชื่อมต่ออำนาจวิญญาณศักดิ์สิทธิ์ ได้มีการผสมผสานกันระหว่างความเชื่อที่ได้รับการสืบทอดมาแต่โบราณ อำนาจวิญญาณศักดิ์สิทธิ์ เพท ที่สักดิในร่างกายมนุษย์ “จัมกรุ” หมายถึง กระโจม ยอด ส่วนข้างบนที่สูงสุด ย่อมาจาก ปราสาท เจดีย์ เป็นเสมือนส่วนยอดที่ยื่นออกมา ฐานคติความเชื่อว่า ยอดถึงจะเป็นส่วนที่สูงสุดที่มนุษย์ให้ ความเคารพ บูชา กราบไหว้ และเป็นที่สักดิของดวงวิญญาณ ออาทิ เพทเจ้า บทบาทหน้าที่สำคัญของ จัมกรุ ได้เป็นสัญลักษณ์แห่งการบูชา จัมกรุ ถูกนำไปใช้ได้ทั้งทางด้าน เป็นเครื่องบูชาแก่ผู้เจ็บป่วย หรือมีความผิดปกติทางเดินหายใจ จัมกรุ ถูกนำไปเป็นสัญลักษณ์ในการเชื่อมต่อกับอำนาจเหนือ ธรรมชาติ เช่น พิธีกรรมเข้าทรง บูชาครุ ประจำปี จัมกรุถูกนำไปเป็นตัวแทนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เช่น เพทเจ้า วิญญาณ ครูบาอาจารย์ ที่ลูกศิษย์ในทางการศึกษาในศาสนา ศิลปะต่างๆ จะต้องบูชา เพื่อแสดง ความเคารพ กตัญญูและจัมกรุซึ่งมีอิทธิพลต่อชนกลุ่มชาวไทยเขมรมากตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

โกลั่ญญา ศิริสงวน.(๒๕๕๖). “สัญลักษณ์ในบ้ายครีของชาวไทยเขมรสุรินทร์”, บริณญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

มงคล แก่นเดียว.(๒๕๔๒) . กรู (ครู-เขมร) : ความเชื่อ, เล่ม ๑, สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคอีสาน.

ยโสธรฯ ศิริภาประภากรณ์.(๒๕๕๙). การสืบเชื้อสายทางวัฒนธรรมด้วยพิธีกรรมแกลມของชาวไทยภูมิ, การประชุมวิชาการระดับชาติ ราชมงคลสุรินทร์วิชาการ (ครั้งที่ ๙) วิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย ๔.๐ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์.

_____ .(๒๕๖๐) . คุณค่าทางคำสอนในพิธีกรรมแซนกะเมี้ยของกลุ่มชาวไทยภูมิ-ส่วน บันศาลาน้ำดี ตำบลบ้านชน อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์, การประชุมวิชาการระดับชาตินวัตกรรมトレโนโลยีวิชาการ “วิจัยองค์ความรู้สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์.

วัน สุวรรณพงษ์, ยโสธรฯ ศิริภาประภากรณ์, สุทธศัน พรathomแก้ว. (๒๕๖๐). บทบาทหน้าที่ของกรูบा กับพิธีกรรมแกลມของชาวไทยภูมิ, การประชุมวิชาการระดับชาตินวัตกรรมtreinoโลยีวิชาการ “วิจัยองค์ความรู้สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์.

พิทัยวดี อินทรากรุ, ยโสธรฯ ศิริภาประภากรณ์, สำเริง อินทุยง, สุริยา คลังฤทธิ์. (๒๕๖๒) . พิธีแซนกะเมี้ย กับการพัฒนารัพยากรณ์มนุษย์บนฐานทางวัฒนธรรมของกลุ่มนชนชาวไทยภูมิ จังหวัดสุรินทร์ , การประชุมวิชาการระดับชาติ “เวทวิจัยและศิลปวัฒนธรรมศึกษา. (ครั้งที่ ๒), สถาบันวิจัยและพัฒนาศิลปวัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยสารคาม.

สำเริง อินทุยง, ยโสธรฯ ศิริภาประภากรณ์, สุริยา คลังฤทธิ์.(๒๕๖๒). แซนพนม พิธีกรรมบุชาภูเขาของกลุ่มชาวไทยเขมร บ้านตะโก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์. การประชุมวิชาการระดับชาติ “เวทวิจัยและศิลปวัฒนธรรมศึกษา. (ครั้งที่ ๒), สถาบันวิจัยและพัฒนาศิลปวัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยสารคาม.

สุริยา คลังฤทธิ์, ยโสธรฯ ศิริภาประภากรณ์, วัสร์ นิ่งไธสง, (๒๕๖๒). แซนพนม ภูมิปัญญา เขมรโบราณมิติความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์และสิ่งแวดล้อม กรณีชุมชนรอบเขาพนมรุ้ง. การประชุมวิชาการระดับชาติ “เวทวิจัยและศิลปวัฒนธรรมศึกษา. (ครั้งที่ ๒), สถาบันวิจัยและพัฒนาศิลปวัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยสารคาม.

Isan Arts and Culture

ໃຈຕະຫຼາດ ດາວໂຫຼວດ ອາວໂທ

๐๑ ການນຳຄົງຮຽນຈາກເນິການກລອນລໍາ
ເຮືອງ “ ນາງນັກກະຍາງຂາວ ”
ຂອງ ແມ່ລໍາ ປ.ລາດນ້ອຍ
ມາປະຢູກຕີໃຫ້ໃນການພັນນາສີວັດຂອງປະຊາຊົນ
ໃນຈັງຫວັດອຸປະນະລາຊື້

ສົກຮິພງທີ ສົກຮິລັກໝູນີຖຸ
ສຸປົມ ກາປາ
ແນະສູງ ວິໄຍ
ດາຣີນ ສີຮຸດ

๐๒ ການສ່ວັບກັບການສັບກວດວັດລັກເໜີ
ການຝ່ອນຝູ້ໄທຢູ່ເນຸ້ນຄຣ

ວໍາເກອເຮນູ້ນຄຣ ຈັງຫວັດນຄຣພນມ
ສຸກັກຮູ້ ບຸລະປະຊຸມ
ນັ້ງພົງກີ່ ເຊຍວສີ
ຄອງຖົກກົດ ຮົວງໜ້າ
ສາວົມ ໂກພລຮຕບໍ

๐๓ ຄຣາມ: ມຽດກູມປັ້ງຢາກາງວັນນຣຣມ
ກັບວັດລັກເໜີໃຫ້ຂ່າງໜ້າຕົດສຶກປີ
ໜຸ້ມາ ຖຸລວຣຣນ

๐๔ ຈົມກຽງ: ມຽດກູມປັ້ງຢາ
ຂອງໜ້າໄທຢູ່ສໍາຍເຂມ
ຍົສ່າຮາ ສີຮາກປະກາກ

๐๕ ປະເກືອມ: ມຽດກູມປັ້ງຢາ
ຂອງຈັງຫວັດສຸຣິນທົກ
ສ້າງ ອົບທຸງ
ຍົສ່າຮາ ສີຮາກປະກາກ
ສຸຮັຍາ ຄລັງດູກົງ

๐๖ ໂຄຕມະປຸຣະ
ບຣິສຣາ ສີຮຸສຸພລ
ອກີສະກົງ ຈົ່ວນາຮາຍໆ

๐๗ ພຣະຮາຕຸຄົຮີສ່ວົງຮັກ:
ສ້າມໝາຍແໜ່ງສົມພັນກາພ
ສູ່ເອກລັກເໜີໂຄລະປໍລ້ານໜ້າ
ເກສີ້ນ ສີຮວງຄົມ້າ